

RADICA, Bogdan

Rodio se 26. kolovoza 1904. u Splitu, gdje je završio osnovnu školu i klasičnu gimnaziju. Zatim odlazi godinu dana na studij u Ljubljani, a najesen 1924. stiže u Firenzu, sluša predavanja na sveučilištu (posebito povjesničara G.Salveminija), upoznaje G.Ferrera, a najviše se druži s književnicima iz Papinijeva firentinskog a literarnog kruga i sa samim Papinijem. Ferrero je odlično poznao Frana Supila i predao je Radici njegova dragocjena pisma (od silne važnosti za proučavanje političkih pogleda F.Supila) da ih objavi, što je on učinio prije rata i u emigraciji.

U početku 1928. Radica odlazi za redovita dopisnika "Obzora" u Pariz, odakle šalje feljtone o kulturnim zbivanjima i razgovore s najpoznatijim francuskim piscima. Malo nakon proglašenja diktature, Radica dolazi u Zagreb, često se sastaje s Dežmanom, Meštrovićem i Krležom, a onda uskoro biva imenovan dopisnikom "Avale" u Ateni, da bi uskoro postao i atašeo za tisak. Ulazi u grčke kulturne i književne vrhove, postaje aktivan u P.E.N.-u, suosnivač je i redovit suradnik atenskog časopisa "Les Balkans". Godine 1934. nastanjuje se, tek oženjen, u Ženevi i biva imenovan članom jugoslavenskog poslanstva u "Društvu naroda". Tu se bolje upoznaje s dr.Krnjevićem i dr.Štamparom. Godine 1939. Radica postaje "pomoćnikom za vanjsku štampu" u Beogradu, a od 1940. boravi u Washingtonu kao ataše za tisak pri poslanstvu Jugoslavije, zatim od 1941. u New Yorku kao šef Presbira u Jugoslavenskom informacijskom centru.

No vrlo brzo prekida s jugoslavenskim poslanstvom, koje je bilo u rukama hrvatskog neprijatelja K. Fotiča, te se baca na pisanje u vodećem američkom tisku. U američkoj je javnosti postao vrlo ugledan, stavio se u .sbor protiv kraljevske vlade, a počeo pozitivno pisati o Titu i partizanima. Upoznao je mnoge američke pisce i javne 'djelatnike, nudili su mu da postane profesorom, ali on u travnju 1945. slijeće u porušeni Beograd, poslije obilazi Split, Zagreb i druga mjesta. Uza sva laskava obećanja nove vlasti, Radica se duboko razočarao novim prilikama, posebice u Hrvatskoj, spoznajući da se ;0 grdno prevario. S putovnicom stiže pred sam Božić 1945. u Italiju i iz Barija šalje odmah brzopjav ženi Nini u New York: "Zauvijek otišao iz Titova :-2..;1.fl

Sada više nego ikad počinje pisati u američkom tisku o uzrocima svojeg :-:lZočaranja u Jugoslaviju. Otada postaje najpoznatijim hrvatskim publicistom – emigraciji, koji je pred strancima branio hrvatske probitke. Od 1950. predaje kao redoviti profesor europske povijesti na Farleigh Dickinson University u New Jersyu. Sad živi u New Yorku, a Hrvatsku je, nakon dugih desetljeća, prvi put posjetio u srpnju 1990. Već u gimnazijskim danima surađivao je u .istovima poput "Jadrana", "Novog doba", "Korablje", "Hrvatske prosvjete", "Tuče", "Vijenca" i dr. U završnim razredima gimnazije izdavao je, u suradnji s M. Ujevićem, časopis "Studium", Od 1925. postaje suradnikom "Obzora" i "Nove Evrope" prijevodima, člancima i razgovorima s vrhunskim europskim književnicima (od Andre Gidea do Maksima Gorkog), a još nije bio navršio ni dvadeset petu. Pisao je za "Le Monde" i bio dopisnikom "Politike"

U emigraciji je objavljivao u svim hrvatskim iseljeničkim publikacijama, ,: njegove je članke u svjetskom tisku objavljivalo redovito više od stotinu dnevnika i velik broj vodećih časopisa. Esejističke

i druge članke objavljivao je na engleskom, francuskom, talijanskom i grčkom. On je najvjerojatnije u ovo naše doba najinternacionalniji Hrvat, a jamačno "jedan od najvrijednijih i najplodnijih javnih radnika u hrvatskoj emigraciji" (V.Nikolić).

Uz pojedinačno objavljivane neizbrojive novinske članke i raščlambe te brojne kulturne, političke i književne eseje, prikaze, kritike, intervjuje i putopise, Radica je zasebice objavio sljedeća djela:

Colloqui con Guglielmo Ferrero, Florence, 1939.

Agonija Evrope (razgovori i susreti), Beograd, 1940.

Sredozemni povratak (eseji, književni osvrti, putopisi), München-Barcelona, 1971.

Hrvatska 1945. (dnevnički zapisi), München-Barcelona, 1974.

Živjeti Nedoživjeti I. (Uspomene hrvatskog intelektualca kroz moralnu i ideološku krizu Zapada), München-Barcelona, 1982.

Živjeti Nedoživjeti II. (Uspomene hrvatskog intelektualca kroz apokalipsu Jugoslavije), München-Barcelona, 1984.